

ki je osvojil vse osem tisočake, napisal lepo število knjig in posnel več dokumentarcev: »Odpravili smo se na težko ekspedicijo in postali ekipa. Nanga Parbat govori o brezčasnih občutjih, ki jih najdete po vsem svetu, tovarštvo, sočutje, nevarnost plazov in preživetje do zadnjega. Prepričan sem, da je ekipa ustvarila močan film.«

Urša Pajk

Razstava Razkrita telesa

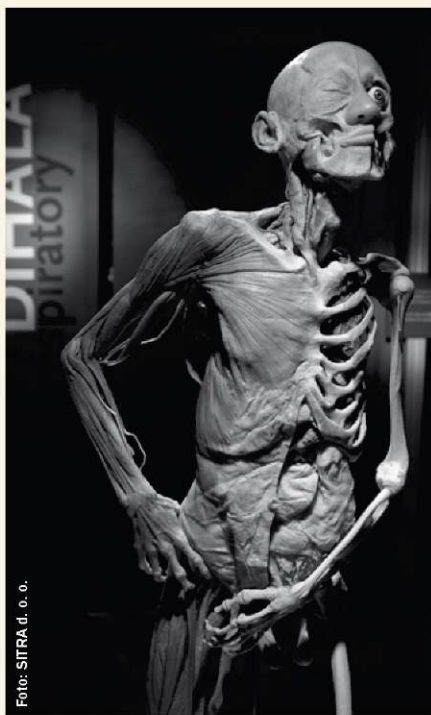
BODIES REVEALED –

Razkrita telesa

Gospodarsko razstavišče, Ljubljana;
12. april–16. september 2012

Znamenita in kontroverzna razstava seciranih človeških teles Bodies Revealed, ki nam plast za plastjo razkriva fascinantni svet notranjosti človeškega telesa in jo je po svetu videlo že preko 30 milijonov obiskovalcev, se je končno ustavila tudi v Sloveniji. Razstava podjetja Premier Exhibitions iz Atlante, ki velja za vodilnega promotorja razstav človeške anatomije, sodi bolj v polje znanosti in izobraževanja kot umetnosti, a je vseeno dovolj estetsko dovršena, da v njej lahko uživajo tudi tisti, ki jih sicer anatomsko medicina kot taka ne privlači.

Razstava je razdeljena na tematske sklope, kot so skeletni, mišični, živčni, krvni, dihalni, prebavni, urinarni in reprodukcijski sistem. Ta poglavja nam v različnih oddelkih oziroma galerijah, ki predstavljajo posamezne sisteme, podrobno razkrijejo eksponati seciranih (pravih) človeških teles, poleg pa jih spremlja preko 180 primerkov posameznih organov in drugih delov telesa (v celoti ali v prerezu), razstavljenih v posebnih vitrinah. Razstavo spremljajo podrobna besedila, ob katerih se obiskovalec lahko pouči, kako je človeško telo zgrajeno in kakšne so funkcije posameznih delov in

sklopov, za nameček pa izve še kakšno zanimivost. Tako lahko dobimo vpogled tudi v patološke posledice kajenja in možganske kapi in v protetično rehabilitacijo. V tem smislu opravi razstava tudi vlogo promocije zdravega načina življenja. Nekaj malega izvemo celo o kirurških skrivnostih (Langerjeve črte), transversalni in sagitalni prerez celotnega človeškega telesa pa nam ponudita vpogled v »oko« magnetne resonance. Pri reprodukcijskem sistemu si lahko posebej ogledamo tudi razvoj fetusa v posebnih shrambah, ki spominjajo na film Osmi potnik.

Telesni deli so ohranjeni s pomočjo plastinacije oziroma polimerizacije, pri katerem vodo v tkivih pred kratkim umrlega človeka zamenjajo s tekočo plastiko, ki se s pomočjo vakuuma strdi in omogoči impregnacijo. Tehniko je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja razvil in patentiral nemški anatom Gunther von Hagens. Na tak način nam lahko zelo slikovito prikažejo tudi podrobnosti, kakršen je krvni sistem, kjer pre-

ostala tkiva, po že opravljeni impregnaciji krvnega ožilja, s posebno metodo odstranijo, dokler ne ostane samo še z obarvano plastiko napolnjeno ožilje. Tako nam razstava brez dvoma ponuja senzorno izkušnjo, ki je dvodimenzionalne podobe v knjigah, na televiziji ali internetu ne morejo pričarati. Zdi se, da ob njej obiskovalec bolje razume, kakšen epistemičen preskok je imel Michel Foucault v mislih, ko je govoril o kliničnem pogledu, ki so ga omogočile prav globine anatomskih seciranj.

Čeprav ima razstava izjemno izobraževalno moč, pa je bila po svetu deležna tudi nekaj kritik, predvsem glede pridobivanja trupel. Ta naj bi namreč prihajala s Kitajske s prostovoljnimi donacijami, a ker gre za Kitajsko, so takšne trditve vedno spremljali dvomi. Uradno podjetje Premier Exhibitions pri plastinaciji sodeluje z medicinsko fakulteto kitajske univerze Dalian, kateri naj bi družine umrlih donirale telesa v raziskovalne namene.

In še malo primerjave z gostovanjem v Budimpešti leta 2008. Kar se tiče forme, je najbolj očitna pomanjkljivost ta, da se razstava v Ljubljani odvija v hali, kjer posamezne galerije ločujejo zgolj pregrade, ne pa posebne sobane. To pomeni, da ni poskrbljeno za akustični del in da se glasovi obiskovalcev mešajo vsepovprek, občasno pa se slišijo celo zvoki iz sosednje hale. Vse to moti osredotočenost na izobraževalno noto razstave. Omenjene pregrade tudi pri svetlobni postavitvi svoje vloge ne opravijo najbolje. Prednost pa je vsekakor ta, da ni bilo čutiti vonja po formaldehidu, ki je bil vseskozi prisoten v Budimpešti in je obiskovalca dodatno (psihološko) izčrpaval. Glede vsebine pa obiskovalec pogreša galerijo z endokrinim sistemom in kožo, največjim človeškim organom. Kljub vsemu pa je razstava vseeno vredna ogleda, če le nimate slabega želodca.

Alan Kelher